

2025/2061

13.10.2025.

KOMISIJAS ĪSTENOŠANAS REGULA (ES) 2025/2061

(2025. gada 10. oktobris),

**ar ko saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1308/2013 paredz ārkārtas
finansiālo atbalstu nelabvēlīgu klimatisko apstākļu skartām lauksaimniecības nozarēm Bulgārijā,
Latvijā, Lietuvā, Ungārijā, Polijā un Rumānijā**

EIROPAS KOMISIJA,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1308/2013 (2013. gada 17. decembris), ar ko izveido lauksaimniecības produktu tirgu kopīgu organizāciju un atceļ Padomes Regulas (EEK) Nr. 922/72, (EEK) Nr. 234/79, (EK) Nr. 1037/2001 un (EK) Nr. 1234/2007 (¹), un jo īpaši tās 221. panta 1. punktu,

tā kā:

- (1) 2025. gada pavasarī Bulgāriju skāra nepieredzēti skarbi klimatiskie apstākļi. Siltāki laikapstākļi februāra sākumā izraisīja priekšlaicīgu veģetācijas attīstību un augļu kultūru agrīnu ziedēšanu. Savukārt martā un aprīlī sekoja aukstuma periodi, kad temperatūra pazeminājās un noslīdēja arī zem 0 °C, nelabvēlīgi ietekmējot galvenokārt augļu un riekstu, īpaši mandeļu, ābolu, aprikožu, ķiršu un skābo ķiršu, persiku, bumbieru, plūmju un valriekstu, produkciju.
- (2) 2025. gada pavasarī un vasarā Latvija piedzīvoja nelabvēlīgus klimatiskos apstākļus – gan pavasara salnas, gan ilgstošas lietavas. Ņemot vērā, ka aprīļa mēnesis bija siltāks nekā parasti, salna bija īpaši postoša, nodarot būtisku kaitējumu ziedošiem augļu kokiem un ogām. Jūnijā un jūlijā nokrišņu daudzums bija lielāks nekā parasti, un ieilgušās lietavas pārmitrināja augsni. Minētie nelabvēlīgie klimatiskie apstākļi ietekmēja augļu, dārzeņu un noteiktu sēkļu produkciju, īpaši kaitējot āboliem, ogām, jāņogām un upenēm, ķiršiem un skābajiem ķiršiem, zirņiem, ķirbjiem, linsēklām, sēkļu audzēšanai paredzētajiem smilts vīkiem un sinepju sēklām.
- (3) 2025. gada pavasarī Lietuvu skāra nelabvēlīgi klimatiskie apstākļi. Martā un aprīļa pirmajā pusē temperatūra bija augstāka nekā parasti, veicinot kultūraugu agrīnu veģetāciju. Tomēr tos nopietni skāra salnas aprīļa otrajā pusē un maijā, kad temperatūra noslīdēja zemāk nekā parasti. Tas radīja būtiskus zaudējumus augļu nozarē, īpaši ietekmējot ābolu, jāņogu un upeņu, ogu, ķiršu, bumbieru un plūmju produkciju.
- (4) 2025. gada aprīlī un maijā gandrīz visu Ungārijas teritoriju skāra spēcīgas salnas. Šajā laikā zemā temperatūra nodarīja būtisku kaitējumu augļu nozarei, īpaši ietekmējot ābolu, aprikožu, ķiršu un skābo ķiršu, persiku, bumbieru un cidoniju produkciju.
- (5) 2025. gada pavasarī, konkrētāk, aprīlī un maijā, Polija piedzīvoja ilgstošas salnas vairākās vojevodistēs. Turklāt salnas jau skartie kultūraugi cieta arī no stipras krusas, kas nodarīja kaitējumu augļu un dārzeņu nozarei, īpaši ietekmējot ogu, jāņogu un upeņu, skābo ķiršu un gurķu produkciju.
- (6) 2025. gada pavasarī, konkrētāk, aprīlī un maijā, Rumānija piedzīvoja nelabvēlīgus laikapstākļus, kas skāra dažādas nozares. Vairākkārtējas vēlinās pavasara salnas, kad temperatūra noslīdēja zem 0 °C atzīmes, nodarīja būtisku kaitējumu kultūraugiem, kuru ziedi, pumpuri un dzinumi apsala. Tas nopietni kaitēja kultūraugiem un radīja būtiskus augļu, īpaši aprikožu un ķiršveida plūmju, ķiršu un skābo ķiršu, persiku un nektarīnu, produkcijas zudumus.
- (7) Lai gan pazīmes liecina, ka līdzīgi nelabvēlīgi klimatiskie apstākļi notiek visā Savienībā tāpēc, ka ar klimata pārmaiņām saistītie riski lauksaimniecībai kopumā ir pieauguši, Bulgārijā, Latvijā, Lietuvā, Ungārijā, Polijā un Rumānijā tiem ir bijusi ārkārtēja intensitāte, un tie skāruši ievērojamu ražošanas platību un noteiktas produkcijas daļu.

(¹) OV L 347, 20.12.2013., 671. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2013/1308/oj>.

- (8) Būtiskais kaitējums, ko šie nelabvēlīgie klimatiskie apstākļi nodarījuši lauksaimniecības produktu ražotājiem, un no tā izrietošais ienākumu zaudējums Bulgārijā, Latvijā, Lietuvā, Ungārijā, Polijā un Rumānijā skartajiem lauksaimniekiem apdraud lauku saimniecību ekonomisko dzīvotspēju.
- (9) Tāpēc, lai palīdzētu risināt šo Bulgārijā, Latvijā, Lietuvā, Ungārijā, Polijā un Rumānijā pieredzēto nelabvēlīgo klimatisko apstākļu radītās īpašās problēmas, būtu jāpieņem jauns ārkārtas pasākums.
- (10) Būtiskais kaitējums un ciestie ekonomiskie zaudējumi, kas nelabvēlīgu klimatisko apstākļu dēļ radušies lauksaimniecības produktu ražotājiem, ir īpaša problēma Regulas (ES) Nr. 1308/2013 221. panta nozīmē, un tā nav viegli atrisināma ar pasākumiem, kurus veic saskaņā ar minētās regulas 219. vai 220. pantu. Situācija nav īpaši saistīta ar kādu noteiktu un vienreizēju tirgus traucējumu vai ar konkrētiem šāda tirgus traucējuma draudiem. Tā nav arī saistīta ar dzīvnieku slimību izplatības apkarošanas pasākumiem vai ar patērētāju uzticības zaudēšanu sabiedrības, dzīvnieku vai augu veselības risku dēļ.
- (11) Bulgārijai, Latvijai, Lietuvai, Ungārijai, Polijai un Rumānijai pieejamā summa būtu jānosaka, ņemot vērā minēto dalībvalstu attiecīgo īpatsvaru Savienības lauksaimniecības nozarē un pamatojoties uz tiešo maksājumu neto maksimālo apjomu, kas noteikts Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2021/2115 ⁽²⁾ V pielikumā, kā arī ņemot vērā nelabvēlīgo klimatisko apstākļu ietekmi minētajās dalībvalstīs.
- (12) Bulgārijai, Latvijai, Lietuvai, Ungārijai, Polijai un Rumānijai šis atbalsts būtu jāsadala, izmantojot visiedarbīgākos kanālus, pamatojoties uz objektīviem un nediskriminējošiem kritērijiem, kuros ņemts vērā skarto lauksaimnieku grūtību un faktisko ekonomisko zaudējumu apmērs. Tām būtu jānodrošina, ka lauksaimnieki ir atbalsta faktiskie labuma guvēji, un jāizvairās no jebkādiem tirgus vai konkurences izkropļojumiem.
- (13) Bulgārijai, Latvijai, Lietuvai, Ungārijai, Polijai un Rumānijai piešķirtās summas tikai daļēji risinātu ekonomiskās grūtības, ar kurām saskaras lauksaimnieki, tāpēc būtu jāatļauj šīm dalībvalstīm saskaņā ar šajā regulā noteiktajiem nosacījumiem piešķirt papildu valsts atbalstu skartajiem lauksaimniekiem.
- (14) Lai Bulgārijai, Latvijai, Lietuvai, Ungārijai, Polijai un Rumānijai dotu rīcības brīvību atbalstu sadalīt, ņemot vērā attiecīgo lauksaimnieku apstākļus, būtu jāatļauj šo atbalstu kumulēt ar citu atbalstu, ko finansē no Eiropas Lauksaimniecības garantiju fonda un Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai, turklāt nepieļaujot pārmērīgu kompensāciju lauksaimniekiem.
- (15) Lai nepieļautu pārmērīgu kompensāciju, Bulgārijai, Latvijai, Lietuvai, Ungārijai, Polijai un Rumānijai būtu jāņem vērā atbalsts, kas piešķirts saskaņā ar citiem valsts vai Savienības atbalsta instrumentiem vai privātām shēmām, kas paredzētas reaģēšanai uz ciestajiem ekonomiskajiem zaudējumiem.
- (16) Savienības atbalsts ir izteikts euro, tāpēc vienotai un vienlaicīgai piemērošanai nepieciešams noteikt datumu, kurā konvertējamas summas, kas piešķirtas dalībvalstīm, kuras nav ieviesušas euro par savu valsts valūtu, kā tas ir Ungārijas, Polijas un Rumānijas gadījumā. Šajā regulā atbalsta pieteikumu iesniegšanas termiņš nav noteikts, tāpēc Komisijas Deleģētās regulas (ES) 2022/127 ⁽³⁾ 30. panta 3. punkta piemērošanas vajadzībām par valūtas kursa noteicošo dienu šajā regulā noteiktajām summām ir lietderīgi uzskatīt šīs regulas spēkā stāšanās dienu.

⁽²⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/2115 (2021. gada 2. decembris), ar ko izveido noteikumus par atbalstu stratēģiskajiem plāniem, kuri dalībvalstīm jāizstrādā saskaņā ar kopējo lauksaimniecības politiku (KLP stratēģiskie plāni) un kurus finansē no Eiropas Lauksaimniecības garantiju fonda (ELGF) un no Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai (ELFLA), un ar ko atceļ Regulas (ES) Nr. 1305/2013 un (ES) Nr. 1307/2013 (OV L 435, 6.12.2021., 1. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/2115/oj>).

⁽³⁾ Komisijas Deleģētā regula (ES) 2022/127 (2021. gada 7. decembris), ar ko Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2021/2116 papildina ar noteikumiem par maksājumu aģentūrām un citām struktūrām, finanšu pārvaldību, grāmatojumu noskaidrošanu, nodrošinājumiem un euro izmantošanu (OV L 20, 31.1.2022., 95. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2022/127/oj).

- (17) Bulgārija ieviešis euro 2026. gada 1. janvārī. Tāpēc Deleģētās regulas (ES) 2022/127 30. panta 3. punkta vajadzībām par Padomes Regulā (ES) 2025/1409 (*) noteikto valūtas kursa noteicošo dienu ir lietderīgi uzskatīt euro ieviešanas dienu Bulgārijā.
- (18) Lai nodrošinātu šā ārkārtas pasākuma iedarbīgumu, labuma guvējiem ārkārtas finansiālais atbalsts būtu jāsaņem raiti. Turklāt būtu jānodrošina budžeta savlaicīga uzraudzība, kā arī pastāvīga sekošana līdz lauksaimniecības rezerves izlietojumam un tā efektivitātei, lai šo rezervi padarītu maksimāli pieejamu un uzlabotu spēju nekavējoties reaģēt uz jaunām krīzēm. Tāpēc ir lietderīgi noteikt attiecināmības datumu, līdz kuram dalībvalstīm šis atbalsts jāizmaksā labuma guvējiem. Visi pēc šā datuma veiktie maksājumi būtu jāuzskata par tādiem, par kuriem nav tiesību uz Savienības finansējumu.
- (19) Tālab izdevumi, kas Bulgārijai, Latvijai, Lietuvai, Ungārijai, Polijai un Rumānijai radušies šā ārkārtas pasākuma ietvaros, Savienībai būtu jāfinansē tikai tad, ja šādi izdevumi veikti līdz noteiktam attiecināmības datumam. Tāpēc šim ārkārtas pasākumam paredzētais atbalsts būtu jāizmaksā līdz 2026. gada 30. aprīlim.
- (20) Pēc 2026. gada 30. aprīļa veiktie maksājumi nekādā gadījumā nav uzskatāmi par attiecināmiem, tāpēc Deleģētās regulas (ES) 2022/127 5. panta 2. punktu, kas paredz pēc termiņa veikto mēneša maksājumu proporcionālu samazinājumu, nepiemēro.
- (21) Lai Savienība varētu uzraudzīt ar šo regulu ieviestā pasākuma efektivitāti, Bulgārijai, Latvijai, Lietuvai, Ungārijai, Polijai un Rumānijai būtu jāpaziņo Komisijai detalizēta informācija par šīs regulas īstenošanu.
- (22) Lai nodrošinātu to, ka lauksaimnieki saņem atbalstu iespējami drīz, Bulgārijai, Latvijai, Lietuvai, Ungārijai, Polijai un Rumānijai šī regula būtu jāīsteno bez kavēšanās. Tādēļ šai regulai būtu jāstājas spēkā nākamajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.
- (23) Šajā regulā paredzētie pasākumi ir saskaņā ar Lauksaimniecības tirgu kopīgās organizācijas komitejas atzinumu,

IR PIEŅĒMUSI ŠO REGULU.

1. pants

1. Lai lauksaimniekiem nodrošinātu ārkārtas atbalstu, ievērojot šajā regulā izklāstītos nosacījumus, Bulgārijai, Latvijai, Lietuvai, Ungārijai, Polijai un Rumānijai pieejamā Savienības atbalsta kopsumma ir 49 800 000 EUR.
2. Savienības izdevumi, kas radušies saskaņā ar šo regulu, nepārsniedz šādu kopsummu:
 - a) 7 400 000 EUR Bulgārijai;
 - b) 4 200 000 EUR Latvijai;
 - c) 1 100 000 EUR Lietuvai;
 - d) 10 800 000 EUR Ungārijai;
 - e) 14 800 000 EUR Polijai;
 - f) 11 500 000 EUR Rumānijai.
3. Bulgārija, Latvija, Lietuva, Ungārija, Polija un Rumānija 2. punktā minētās summas izmanto pasākumiem, kuru mērķis ir visvairāk skartajiem lauksaimniekiem nozarēs un produkcijas jomās, ko skartajos reģionos būtiski ietekmējuši nelabvēlīgi klimatiskie apstākļi, kompensēt ekonomiskos zaudējumus, kuri ietekmē viņu lauku saimniecību dzīvotspēju.

(*) Padomes Regula (ES) 2025/1409 (2025. gada 8. jūlijs), ar ko groza Regulu (EK) Nr. 2866/98 attiecībā uz euro maiņas kursu Bulgārijai (OV L, 2025/1409, 14.7.2025., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2025/1409/oj>).

4. Šā panta 3. punktā minētos pasākumus veic, pamatojoties uz objektīviem un nediskriminējošiem kritērijiem, kuros ņemti vērā faktiskie ekonomiskie zaudējumi, kas radušies skartajiem lauksaimniekiem. No pasākumiem izrietošie maksājumi nerada nekādus tirgus vai konkurences izkropļojumus.
5. Bulgārija, Latvija, Lietuva, Ungārija, Polija un Rumānija nodrošina, ka Savienības atbalsta ekonomiskais ieguvums tiek pilnībā nodots lauksaimniekiem gadījumā, ja lauksaimnieki nav Savienības atbalsta maksājumu tiešie labuma guvēji.
6. Tiesības pretendēt uz Savienības atbalstu par 2. punktā minētajiem Bulgārijas, Latvijas, Lietuvas, Ungārijas, Polijas un Rumānijas izdevumiem saistībā ar maksājumiem par 3. punktā minētajiem pasākumiem ir tikai tad, ja šie maksājumi veikti līdz 2026. gada 30. aprīlim.
7. Deleģētās regulas (ES) 2022/127 30. panta 3. punkta piemērošanas vajadzībām valūtas kursa noteicošā diena šīs regulas 1. panta 2. punkta d), e) un f) apakšpunktā noteiktajām summām ir šīs regulas spēkā stāšanās diena. Konkrēti Bulgārijas gadījumā valūtas kursa noteicošā diena šīs regulas 1. panta 2. punkta a) apakšpunktā noteiktajai summai ir 2026. gada 1. janvāris.
8. Saskaņā ar šo regulu veiktos pasākumus var kumulēt ar citu atbalstu, ko finansē no Eiropas Lauksaimniecības garantiju fonda un Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai.
9. Pasākumiem, kas veikti saskaņā ar 3. punktu, Bulgārija, Latvija, Lietuva, Ungārija, Polija un Rumānija var piešķirt papildu valsts atbalstu, kas nepārsniedz 200 % no attiecīgajām summām, kuras noteiktas 2. punktā, un pamatojas uz objektīviem un nediskriminējošiem kritērijiem, ar noteikumu, ka izrietošie maksājumi nerada ne tirgus, ne konkurences izkropļojumus, ne pārmērīgu kompensāciju. Bulgārija, Latvija, Lietuva, Ungārija, Polija un Rumānija papildu valsts atbalstu izmaksā līdz 2026. gada 31. jūlijam.
10. Lai nepieļautu pārmērīgu kompensāciju, Bulgārija, Latvija, Lietuva, Ungārija, Polija un Rumānija, piešķirot atbalstu saskaņā ar šo regulu, ņem vērā atbalstu, kas, reaģējot uz attiecīgajiem ekonomiskajiem zaudējumiem, piešķirts saskaņā ar citiem valsts vai Savienības atbalsta instrumentiem vai privātām shēmām.

2. pants

1. Bulgārija, Latvija, Lietuva, Ungārija, Polija un Rumānija nekavējoties un ne vēlāk kā 2025. gada 31. decembrī Komisijai par 1. panta 3. punktā minētajiem pasākumiem paziņo šādu informāciju:
 - a) veicamo pasākumu aprakstu;
 - b) atbalsta piešķiršanas metožu noteikšanā izmantotos kritērijus, atbalsta summas un metodes un pamatojumu atbalsta sadalei starp lauksaimniekiem;
 - c) to pasākumu paredzēto ietekmi, kuru mērķis ir lauksaimniekiem kompensēt ekonomiskos zaudējumus;
 - d) darbības, kas veiktas, lai pārbaudītu, vai cerētā pasākumu ietekme ir panākta;
 - e) darbības, kas veiktas, lai novērstu konkurences traucējumus un izvairītos no pārmērīgas kompensācijas;
 - f) prognozi par Savienības izdevumu maksājumiem sadalījumā pa mēnešiem līdz 2026. gada 30. aprīlim;
 - g) saskaņā ar 1. panta 9. punktu piešķirtā papildu valsts atbalsta lielumu;
 - h) darbības, kas veicamas, lai kontrolētu lauksaimnieku tiesības pretendēt uz atbalstu un aizsargātu Savienības finansiālās intereses.
2. Bulgārija, Latvija, Lietuva, Ungārija, Polija un Rumānija ne vēlāk kā 2026. gada 31. oktobrī paziņo Komisijai kopējās summas, kas izmaksātas par katru pasākumu (attiecīgā gadījumā tās iedalot Savienības atbalsta summās un papildu valsts atbalsta summās), labuma guvēju skaitu un veidu un pasākuma iedarbīguma novērtējumu.

3. pants

Šī regula stājas spēkā nākamajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

Šī regula uzliek saistības kopumā un ir tieši piemērojama visās dalībvalstīs.

Briselē, 2025. gada 10. oktobrī

*Komisijas vārdā –
priekšsēdētāja*
Ursula VON DER LEYEN